

[Udenrigsministeren.]

gammeldags metoder end atomvåben. I denne § 2 hed det videre, at enhver yderligere forhaling af De Forenede Nationers vedtagelse af et betingelsesløst forbud mod atomvåbnet og tilvejebringelse af en international kontrol var utilstedelig. I § 3 opfordredes alle stater til at bilægge deres mellemværender ved fredelige midler, og det henstilledes til de 5 faste medlemmer af sikkerhedsrådet at afslutte en pagt til styrkelse af freden.

Under debatten i plenarforsamlingen udtaltes det fra dansk side, at det sovjet-russiske forslag fremtrådte som en helhed og ikke var affattet eller forelagt på en sådan måde, at man kunne indskrænke sig til at stemme for enkelte afsnit deri. Man kunne fra dansk side ganske tiltræde den principielle russiske betragtning, at alle stater bør opfordres til at bilægge deres tvistigheder ved fredelige midler og afstå fra magt-anvendelse eller trusler herom. Man kunne imidlertid ikke tro, at det var hensigtsmæssigt at beskyldte Amerikas Forenede Stater og Storbritannien for at opmuntre til krigspropaganda og deltagelse i krigsforberedelse samtidig med, at man opfordrede til indbyrdes fordragelighed og til at afslutte en fredspagt mellem stormagterne. Dette led gjorde efter vor mening resolutionsforslaget urealistisk og uigennemførligt.

Overfor det sovjetrussiske forslag fremsatte Amerikas Forenede Stater og Storbritannien et modforslag med titlen „De vigtigste betingelser for fred“. Dette forslag, der blev vedtaget med overvældende flertal, skal jeg om lidt komme tilbage til.

Når jeg har givet denne ret udførlige redegørelse for det arbejde, der i de forløbne år er blevet gjort i De Forenede Nationer for at nå frem til en løsning af alle disse problemer, når jeg så udførligt har omtalt alle disse kontrolplaner, forslag og resolutioner, skyldes det, at man efter mit skøn vanskeligt kan bedømme det forslag til beslutning, som er forelagt fra kommunistisk side, uden at klargøre sig den faktiske baggrund for det.

Problemet består imidlertid ikke i at udforme nok så velklingende resolutioner, indeholdende nok så detaljerede kontrolplaner eller kategoriske forbud — i denne kunst er snart sagt hver anden delegeret i De Forenede Nationer blevet en mester, og de ærede medlemmer og forslagsstillere har derfor ikke udført noget banebrydende arbejde ved affattelsen af de 6 punkter i deres forslag. Var det blot gjort med at udforme en resolution, kunne man forlængst

være gået over til næste punkt på dagsordenen i De Forenede Nationers plenarforsamling. Men det nytter jo ikke stort at vedtage et forbud mod atomvåbnet, en kontrolplan eller et vidtrækkende nedrustningsforslag, sålænge man ikke har tillid til, at alle stater vil iagttage de forskrifter, som ligger deri. Denne tillid har indtil i dag ikke kunnet tilvejebringes. Det er grunden til, at man endnu ikke er nået frem til en tilfredsstillende løsning af alle disse problemer. Som den norske udenrigsminister Halvard Lange sagde i sin redegørelse i Stortinget den 20. januar 1950, må det være afgørende, at dersom der bliver etableret en international kontrolordning (om atomenergien), må den være virkelig effektiv, „og“, sagde han — jeg beder om formandens tilladelse til et citat — „vi frygter for, som jeg allerede har sagt, at dette problem vil gå så dybt ind i forholdet mellem landene, at det kun kan løses i en helt anden politisk atmosfære end den, som råder i verden i dag.“

Det ville næppe gavne fredens sag eller fremskynde en løsning af de problemer, som grupperer sig om atomspørgsmålet eller om bestræbelserne for nedrustning, såfremt den danske regering, som foreslået fra kommunistisk side, rettede henvendelse til De Forenede Nationer og til stormagterne om gennem forhandling at nå til enighed om de i det kommunistiske forslag specificerede 6 punkter. Forudsætningen for, at disse spørgsmål kan løses, ligger uden for det område, hvor Danmark kan gøre sin indflydelse gældende. Danmark har end ikke sæde i sikkerhedsrådet, der inden for De Forenede Nationer er det kompetente organ på disse områder, eller i de af sikkerhedsrådet nedsatte kommissioner vedrørende atomkraften og nedrustningen.

Danmark har, stik imod hvad der anføres i „Land og Folk“, gentagne gange lagt sit lod i vægtskålen ved, som jeg har gjort rede for, at stemme for den af atomenergikommissionens flertal udarbejdede og vedtagne kontrolplan, for den fransk-norske nedrustningsresolution og for den britisk-amerikanske resolution om de vigtigste betingelser for fred. I denne sidste resolution, der, som jeg nævnte før, var foranlediget ved Sovjetunionens resolutionsforslag i efteråret 1949, opfordredes alle nationer til bl. a. at afstå fra trusler om eller anvendelse af magt, til at samarbejde med De Forenede Nationer, til at bidrage til fri udveksling af oplysninger, til at samarbejde på at tilvejebringe en international overenskomst om nedrustning og til at enes